

Les constel·lacions de Julio González: entre la representació i l'abstracció

23 març 2017– 14 gener 2018

El sueño/El Beso, 1934. Julio González

Col·labora:

Les constel·lacions de Julio González: entre la representació i l'abstracció

23 de març, 2017– 14 de gener, 2018
Galeria 2. IVAM, Centre Julio González
Comissariat: Josep Salvador

L'IVAM presenta *Les constel·lacions de Julio González: entre la representació i l'abstracció*, una nova lectura de la col·lecció de **Julio González** (Barcelona, 1876 - França, 1942). Custodiada pel museu des de la seua fundació, aquesta col·lecció està considerada la més completa que existeix sobre l'obra de l'escultor espanyol. De les més de 200 obres que integren aquests fons, **s'ha seleccionat per a aquesta mostra més de 40, entre les quals no falten les més singulars i representatives de l'anomenat "mestre del ferro"**, com *Mujer ante el espejo* (ca. 1936-1937), *Los enamorados II* (ca. 1932-1933), *Daphné* (1937), *El sueño/el beso* (ca. 1934) o *Máscara de adolescente* (ca. 1929-1930).

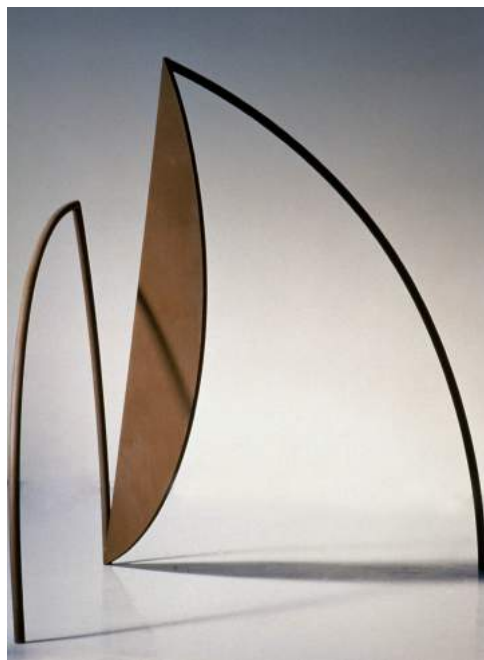

Daphné, 1937. Julio González

Sota el títol *Les constel·lacions de Julio González: entre la representació i l'abstracció*, aquesta nova presentació de la col·lecció pretén emfatitzar els conceptes existencials de la seua experiència escultòrica, com són la manipulació estètica dels materials i la seua disposició espacial, partint des de la sensibilitat i la perspectiva actuals, i incorpora dotze propostes

tridimensionals dels propis fons del museu que demostren la vigència de les aportacions constructives de González, escultures de: **Andreu Alfaro, Martin Chirino, Georg Herold, Jacques Lipchitz, Miquel Navarro, Jaume Plensa, Reiner Ruthenbeck, Joel Shapiro, David Smith i Tony Smith.**

Per aconseguir aquest objectiu l'exposició s'articula en cinc àrees temàtiques que ofereixen un panorama per altres tantes esferes del pensament connectades a fites culturals com: **la transformació de la mirada i la percepció, els valors racionals i intuïtius, les formulacions arquitectòniques i espacials, els processos i consciència de la forma i l'estructura de l'objecte i la seua defensa de la ficció.**

Margarita, 1989.
Andreu Alfaro

- **Transformació de la mirada i la percepció**

En el conjunt d'obres de **Julio González** que es presenten sota aquest epígraf, s'aprecia una dissolució de les formes per plasmar una nova antropologia construïda des de l'aprofitament de la tècnica de l'acoblament postcubista. L'accent volumètric d'aquestes figures no amaga una voluntat de transparència en la seua execució com succeeix en els casos de les obres de **Jacques Lipchitz** i **Andreu Alfaro** que acompanyen González en aquesta sala.

- **Racionalitat i intuïció**

En una atmosfera carregada d'inquietud per les revolucions polítiques, els descobriments científics i els avanços tècnics, davant l'ensorrament de la visió tradicional del món i la pèrdua d'un ordre estable, l'art reacciona amb moviments emocionals i intel·lectuals als quals no és aliè Julio González.

L'artista incorpora la nova sensibilitat als seus personatges dotant-los de moviment i plasticitat, amb un fort component expressiu en el treball de la planxes i altres elements. Tant **Tony Smith** com **Martín Chirino** segueixen el rumb anunciat per **Julio González** i es debaten entre les manifestacions de l'ordre i la natura.

The Keys to Given!,
1965. Tony Smith

Subproducto móvil de la desocupación de la esfera,
Ca. 1957-1958. Jorge Oteiza

- **Arquitectura i espai**

L'espai arquitectònic que dibuixen les obres de Julio González s'allibera per permetre el dinamisme natural de les línies i les planxes metàl·liques. En aquest equilibri entre estructura i moviment es troben les idees més avançades del concepte espacial, que es defineixen en relació al cos. L'ampliació espacial interna de les idees i l'externa de l'univers es percep de manera diàfana en les propostes escultòriques de **Jorge Oteiza** i **Jaume Plensa**, que desenvolupen l'esforç infatigable de l'home per relacionar entre si uns fenòmens situats cada vegada més fora del jo i una interiorització creixent producte de la intel·ligència.

- **Processos i consciència de la forma**

Julio González va superar àmpliament les possibilitats constructives dels materials artesanals i industrials. L'estabilitat i resistència tècniques de diferents fragments forjats i soldats resolen una invenció formal que afecta l'experiència i percepció. Per la seua banda, la naturalesa plàstica de la llum s'incorpora en l'obra d'aquest artista a la forma, alhora que les parts ombrejades constitueixen la possessió del buit. Les misterioses formes de **Reiner Ruthenbeck** i **Georg Herold** reivindiquen el poder evocador d'un altre tipus de materials integrats en activitats humanes de diferent índole, mentre que la proposta totèmica de **Miquel Navarro** ens torna el concepte de jerarquia i estructura.

Totem de luna, 1995,
Miquel Navarro

Mujer recostada leyendo, 1930, Julio González

- **Estructura de l'objecte i ficció**

Els escultors han intentat despertar una atenció i un interès constants cap als seus treballs de les maneres més diverses. L'obra no apareix davant el públic com una figura unívoca i definitiva, sinó que reclama la creació de relats. Entre

la base i el cap de *Mujer ante el espejo* de **Julio González**, la nostra mirada descobreix amb sorpresa la metamorfosi de la figura femenina, en seqüències rítmiques formals que aturen el temps i amplien l'espai. En aquesta mateixa sala les escultures de **David Smith** i **Joel Shapiro** apel·len a la imaginació i a les vivències de l'espectador per establir els diferents plans de la realitat del món i del cos.

Mujer ante el espejo,
ca. 1936-1937. Julio González

Tempus Fugit, 1951,
David Smith

En definitiva, en el recorregut per l'obra escultòrica de **Julio González** podem parlar a grans trets d'una primera fase caracteritzada per una anàlisi formal a través de plànols, amb planxes retallades i soldades. Després sorgeix una altra forma lineal que li permet aprofundir en l'expressió del caràcter tridimensional i dinàmic de les figures.

El tercer camí d'investigació formal es distingeix per la utilització positiva del buit i es concreta en els efectes de llum i ombra que s'obtenen mitjançant l'ús de planxes corbades. Finalment, està present una manera naturalista que s'accentua en els últims anys.

En el treball de **Julio González** es repeteixen temes com la maternitat, les màscares, les figures femenines i dansants o el son. Una repetició que respon a

un respecte cap a en l'escultura clàssica que rep en mans de l'artista noves solucions formals i conceptuals.

L'obra de **Julio González** orienta el desenvolupament de l'escultura contemporània en molts i diferents països i les seues troballes prometen més fruits en aquest camp artístic. La seua fortuna crítica no ha parat d'incrementar-se i encara que el reconeixement públic li va arribar tard, quan ja l'artista havia mort, successius homenatges han intentat corregir la seua discreta presència durant els seus anys d'activitat. En aquesta creixent admiració pels seus èxits plàstics, cal destacar el paper crucial que exerceix un altre gran escultor com va ser **David Smith**, amb el ja cèlebre article "**González, el primer mestre de la soldadura**", publicat a *Art News* el 1956.

Hombre cactus I, 1939
Julio González

Máscara de adolescente,
Ca. 1929-1930.
Julio González

Les seues investigacions de les possibilitats expressives i estètiques del ferro l'han exalçat com l'inventor de l'escultura realitzada amb aquest metall, que ha donat il·lustres exemples en les últimes dècades dins i fora de les nostres fronteres. Com es pot comprovar en aquesta mostra, les solucions estructurals i la càrrega emocional que presenten les obres de **Julio González** van preparar el camí per a les imponents propostes espacials d'altres grans escultors.